

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse nõukogu direktiivi 98/41/EÜ ühenduse liikmesriikide sadamatesse või sadamatest liiklevate reisilaevade pardal olevate isikute registreerimise kohta ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/65/EL, milles käsitletakse liikmesriikide sadamatesse sisenevate ja neist väljuvate laevade teavitustavaalsusi“

[COM(2016) 370 final – 2016/171(COD)]

(2017/C 034/29)

Raportöör: **Vladimír NOVOTNÝ**

Konsulteerimistaotlus	Euroopa Parlament, 09/06/2016 Euroopa Liidu Nõukogu, 22/06/2016
Õiguslik alus	Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 100 lõige 2 [COM(2016) 370 final – 2016/171(COD)]
Vastutav seksioon	transpordi, energeetika, infrastruktuuri ja infoühiskonna seksioon
Vastuvõtmine seksioonis	06/10/2016
Vastuvõtmine täiskogus	19/10/2016
Täiskogu istungjärk nr	520
Hääletuse tulemus (poolt/vastu/erapooletuid)	205/9/15

1. Järeldused ja soovitused

- 1.1. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee on veendunud, et esitatud muudatusettepanek aitab parandada laevanduse ja eelkõige reisijate ohutust ELi vetes ning tõhustada päästetöid laevaõnnetuse korral.
- 1.2. Komitee toetab kodakondsuse lisamist registreeritud teabele, nii et laevaõnnetuse korral oleks võimalik peredele anda kiiremini teavet pardal olnud lähedaste kohta ja vältida teadmatust nende saatuse suhtes.
- 1.3. Arvestades komisjoni töö raames korraldatud konsulteerimise tulemusi, osutab komitee väiksemate laevadega seotud probleemile ja vajadusele kaitsta neid bürokraatia suurenemise eest. Komitee arvates tagatakse ettepanekuga, et konkurents ELi vetes saab jätkuda võrdsetel alustel kõigi reederite jaoks.
- 1.4. Komitee peab kiiduväärseks asjaolu, et direktiivi ettepanekule on lisatud rakenduskava, milles kirjeldatakse lihtsustamismeetmete rakendamiseks vajalikku tegevust ning tõstetakse esile peamised tehnilised, õiguslikud ja ajaga seotud probleemid seoses uue korra kehtestamisega.
- 1.5. Komitee väljendab heameelt ettepaneku üle muuta nõukogu direktiivi 98/41/EÜ, kuna see aitab oluliselt kaasa komisjoni õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi ning ELi regulatiivset keskkonda parandava programmi rakendamisele.

2. Sissejuhatus

- 2.1. Euroopa Komisjon on pärast reisilaevade ohutust käsitlevat toimivuskontrolli esitanud mitu ettepanekut, mis aitavad lihtsustada ja ühtlustada ELis kehtivat reisilaevade ohutuse õigusraamistikku, et vältida eri õigusaktidest tulenevate kohustuste võimalikku kattumist ja õigusaktide vahelisi lahknevusi ning säilitada samal ajal ELi eeskirjad ja tagada nende nõuetekohane kohaldamine.

2.2. Kõnealuse ettepanekute paketiga, mis hõlmab reisilaevade tehnilisi nõudeid käsitleva direktiivi 2009/45/EÜ muutmist, ettepanekut direktiivi kohta, mis asendaks regulaarset teenust osutavaid reisilaevu käsitlevat direktiivi 1999/35/EÜ, ning – mis kõige olulisem – reisilaevade pardal olevate isikute registreerimist käsitleva direktiivi 98/41/EÜ muutmist, tahetakse luua selge, lihtne ja ajakohane õigusraamistik, mida on lihtsam kasutada, jälgida ja jõustada, ning suurendada seega laevandussektori üldist ohutuse taset.

2.3. Esitatud muudatusettepanekud põhinevad komisjoni õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmil ning aitavad kaasa programmi elluviimisele, et parandada ELi regulatiivset keskkonda.

2.4. Ettepanekuga täidetakse komisjoni parema õigusloome tegevuskava, tagades, et kehtivad õigusaktid on lihtsad ja selged, ei tekita tarbetut halduskoormust ning on kooskõlas poliitiliste, ühiskondlike ja tehnoloogiliste arengusuundade muutumisega. Sellega püütakse saavutada ka 2018. aasta meretranspordistrateegia eesmärged kvaliteetsete parvlaevateenuste tagamise kaudu ELi-sisestel liinivedudel.

3. Komisjoni dokument

3.1. Nõukogu direktiiv 98/41/EÜ käsitleb ELi sadamatesse või sadamatest liiklevate reisilaevade pardal olevate reisijate ja laevapere liikmete loendamist ja registreerimist. Kehtivate nõuete kohaselt tuleb kõnealune teave salvestada äriühingu teabesüsteemi ning see peab olema igal ajal hõlpsasti kättesaadav otsingu- ja päästeoperatsioonide eest vastutavale pädevale ohutusasutusele edastamiseks. Salvestatud andmed ei sisalda alati teavet kodakondsuse kohta (st lisaks nimele, vanusele ja soole), mis muudab võimalikele ohvritele ja nende omastele abi osutamise raskemaks.

3.2. Seetõttu on reederid, kes juba edastavad kõnealuseid andmeid riigisisese ühtse liidese kaudu, sunnitud edastama neid kaks korda. Kehtivates nõuetes ei võeta arvesse selliste süsteemide nagu SafeSeaNet ja riigisisese ühtse liidese väljatöötamist ning nõutakse, et riigi pädev asutus võtaks hädaolukorras ühendust laeväühinguga. See on täielikus kooskõlas komisjoni õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmiga ning selle eesmärk on kasutada ära andmete salvestamise ja edastamise, nende juurdepääsu ja nende kaitsega seotud digiteerimise potentsiaali.

3.3. Tulemuslikeks otsingu- ja päästeoperatsioonideks on vaja vahetat juurdepääsu täpsele teabele pardal olevate isikute kohta. Kehtiva direktiivi sõnastus ei aita seda piisavalt tagada. Seepärast teeb komisjon ettepaneku ajakohastada, selgitada ja lihtsustada reisilaevade pardal olevate reisijate ja laevapere liikmete loendamise ja registreerimisega seotud kehtivaid nõudeid, et parandada nendega ettenähtud ohutustaset.

3.4. Ettepaneku nõuet salvestada pardal olevate isikutega seotud teave olemasolevasse elektroonilisse süsteemi (mis hädaolukorra puhul võimaldab pädeval asutusel viivitamata andmetele juurde pääseda) loetakse edasiminekku võrreldes praeguse ohutustasemega, ilma et see tekitaks reederitele või volitatud ametiasutustele märkimisväärseid kulusid.

3.5. Komisjon teeb ettepaneku kõrvaldada reisijate andmete kahekordse edastamise nõue ja ühtlustada kehtivad teavitamisnõuded kõikide reederite jaoks, võimaldades salvestada pardal olevate isikute arvuga seotud teave olemasolevasse elektroonilisse süsteemi. Hädaolukorra või õnnetuse korral võimaldab see edastada sellise teabe kohe pädevale asutusele selle asemel, et saada teave kätte äriühingu süsteemist enne mis tahes ELi sadamast lahkumist ja sinna jõudmist. Lisaks tagatakse sellega, et iga kaugemale kui 20 meremiili tehtava reisi puhul laevapere ja reisijate kohta nõutav teave salvestatakse samasse elektroonilisse süsteemi, mitte äriühingu süsteemi, enne mis tahes ELi sadamast lahkumist ja sinna jõudmist.

3.6. Peale selle esitatakse selles järgmised nõuded: vältida kattuvust ja nõuda, et iga kaugemale kui 20 meremiili tehtava reisi puhul registreeritakse reisijate kodakondsus ja edastatakse see teave pädevale asutusele, rakendades samu vahendeid ja kriteeriume nagu need, mida kohaldatakse juba nõutavate andmete (nimi, vanus jne) registreerimiseks ja edastamiseks; selgitada direktiivis 98/41/EÜ sätestatud reisijate registreerimise nõuete määratlusi, nt reisi pikkust; kõrvaldada direktiivist 98/41/EÜ reisijate registreerimise süsteemi heakskiitmise nõue ning täiustada eranditest/vastavustest teatamise mehhanismi direktiivi 2009/45/EÜ ja direktiivi 98/41/EÜ alusel. Ettepanekuga täpsustatakse ka direktiivi 98/41/EÜ vastavaid määratlusi ja nõudeid.

3.7. Ettepanekuga tagatakse, et ELi vetes jätkub konkurents võrdsetel alustel kõikide reederite jaoks.

4. Üldised märkused

4.1. Komitee väljendab heameelt ettepaneku üle muuta nõukogu direktiivi 98/41/EÜ, kuna see aitab oluliselt kaasa komisjoni õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi ning ELi regulatiivset keskkonda parandava programmi rakendamisele.

4.2. Komitee on seisukohal, et väljapakutud tänapäevaste elektroonilise side meetodite kasutamine andmete edastamiseks on asjakohane ning aitab suurendada reisilaeva pardal olevate isikute registreerimise ja andmete edastamise süsteemi tõhusust ja tulemuslikkust.

4.3. Komitee on veendunud, et esitatud muudatusettepanek aitab parandada laevanduse ohutust ELi vetes ning tõhustada päästetöid laevaõnnetuse korral.

4.4. Komitee toetab ettepanekut lisada registreeritud teabele kodakondsus, nii et laevaõnnetuse korral oleks võimalik peredele anda kiiremini teavet nende pardal olnud lähedaste kohta ja vältida teadmatust nende saatuse suhtes.

4.5. Komitee peab kiiduväärseks komisjoni lähenemisviisi, kuna ta korraldas direktiivi muutmise ettepaneku ettevalmistamise käigus sihipärase konsulteerimise laevandussektoris töötavate asjatundjate ja reisijate esindajatega. Kõnealuste konsultatsioonide tulemused on kokku võetud ja neid hinnatud komisjoni töödokumendis, mis on lisatud nõukogu direktiivi 98/41/EÜ muutmise ettepanekule. Konsultatsioonide järeldusi on kavandatud direktiivis arvesse võetud.

4.6. Komitee peab vajalikuks parandada registreerimisega seotud isikuandmete kaitset ja täielikult ajakohastada direktiivi 98/41/EÜ, et see oleks kooskõlas isikuandmete kaitse valdkonna õiguslike arengusuundadega ja eelkõige määrusega (EL) 2016/679.

5. Konkreetsete märkused

5.1. Euroopa Komisjoni seisukohta jagades leiab komitee, et isikuandmete kaitset peaksid tasakaalustama nõuded piirata juurdepääsu sellistele andmetele, mida tuleb taotluse korral esitada pädevatele asutustele (teabevahetuse mehhanism hädaolukorras või õnnetuse tagajärgedega tegelemisel on SafeSeaNet vastavalt direktiivis 2002/59/EÜ sätestatule). Nagu riigisisese ühtse liidese puhul, rajaneb ka SafeSeaNet isikuandmete kaitset käsitlevatel ELi õigusaktidel ning see sisaldab selgeid eeskirju turvalisuse ja juurdepääsuõiguste kohta. Komitee soovib täpsustada direktiivi ettepanekus andmete säilitamise tähtaega.

5.2. Komitee on arvamusel, et andmete kavandatud edastamisel riigisisese ühtse liidese kaudu tuleks kindlalt tagada konfidentsiaalsusnõuete (nagu on sätestatud direktiivi 2010/65/EL artiklis 8) ja isikuandmete kaitset käsitlevate ELi õigusaktide järgimine.

5.3. Arvestades komisjoni töö raames korraldatud konsulteerimise tulemusi, osutab komitee väiksemate laevadega seotud probleemile ja vajadusele kaitsta neid bürokraatia suurenemise eest. Seetõttu toetab komitee komisjoni ettepanekut, mis peaks võimaldama väiksematel laevadel täita registreerimisnõudeid internetiühenduse kui odavama ja paindlikuma võimaluse abil või edastades pardal olevate isikute arvu automaatse teabevahetussüsteemi kaudu, mis on ülikõrgsageduslike raadiosignaalide edastamisel põhinev merenduse levisüsteem. See võimaldaks kohalikul otsingu- ja päästkeskusel saada mis tahes ajahetkel hõlpsalt teada pardal olevate isikute arvu olenemata sellest, kas kontaktisik on kättesaadav või mitte.

5.4. Komitee peab kiiduväärseks asjaolu, et direktiivi ettepanekule on lisatud rakenduskava, milles kirjeldatakse lihtsustamismeetmete rakendamiseks vajalikku tegevust ning tõstetakse esile peamised tehnilised, õiguslikud ja ajaga seotud probleemid seoses uue korra kehtestamisega.

Brüssel, 19. oktoober 2016

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Georges DASSIS
